

Hindamine: miks, mida, kuidas?

Kaire Uiboleht
TÜ, doktorant

Miks hindame?

Hindamine võimaldab saada tagasisidet (Moon 2002):

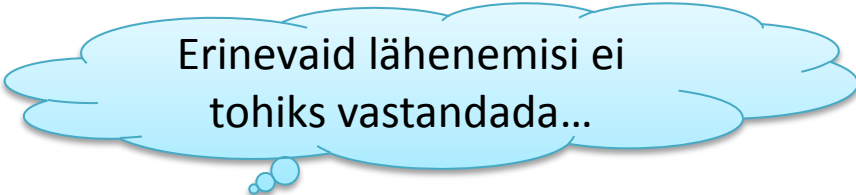
- õppijal oma õppimise kohta;
- õppejõul õppijate õppimise kohta;
- õppejõul enda õpetamise kohta;
-

Laiemalt: koguda tõendeid õppimise kohta....

Mida hindame?

Teadmise ja õppimise olemus

	Mis on teadmine?	Mis on õppimine?
“Traditsioonilised” teooriad	Teadmine on midagi sellist, mida on võimalik “üle kanda”, mis on midagi “terviklikku”. Teadmist saab omandada.	Õppimine on muutus inimese käitumises, teadmistes, võimes sooritada ülesannet (ka intellektuaalset). Oluline on MUUTUSE toimumine.
“Kaasaegsed” teooriad	Teadmine on midagi sellist, mida õppija ise konstrueerib ning see on unikaalne. Arvatakse, et “õiget” teadmist pole olemas. Veel arvatakse, et teadmine tekib, luuakse õppijate rühmas.	Õppimine on teadmiste konstrueerimine õppijale tähendusrikka ülesande abil nii iseseisvalt kui koos teiste õppuritega.

Erinevaid lähenemisi ei
tohiks vastandada...

Õppimise erinevad käsitlused

(Marton, Beaty & Dall'Alba 1993)

Õppimine kui...

A ... teadmiste suurendamine

B ... päheõppimine ja taasesitamine

C ... rakendamine

Õppimine kui
peamiselt
taasesitamine

D ... millegi mõistmine

E ... millegi nägemine (mõistmine)

teistmoodi

F ... isiksuse muutumine

Õppimine kui
peamiselt
tähenduse
otsimine

Erinevad vaated hindamisele (Serafini 2001)

HINDAMINE KUI MÕÕTMINE

Eesmärk on mõõta objektiivselt teadmiste kogust, mahtu, mida õppur on omandanud teatud ajaperioodi jooksul.

Eeldatakse, et teadmisi omandatakse ja õppimine on teadmiste ülekandmine õpetajalt õppurile.

Õppuril on vähe võimalusi enese hindamiseks ja refleksiooniks.

Standardiseeritud testid (õpetajad sageli ei osale nende koostamise protsessis), võrdlushindamine, testide skooore arvutavad arvutid, testid on nn salajased.

Hindamine on õppeprotsessist lahutatud.

HINDAMINE KUI PROTSEDUUR

Selle vaatenurga puhul eeldatakse, et teadmine on nähtus, mida saab mõõta ja ta eksisteerib lahus õppijast.

Peamine fookus on protseduuridel ehk meetoditel, kuid ei vaadelda hindamise eesmärki laiemalt. Kasutatakse erinevaid hindamismeetodeid (sh nn kvalitatiivne lähenemine: portfolio, esseed jne).

Samas ei kasutatata saadud andmestikku õppimise analüüsimiseks (nt enesehindamiseks ja -analüüs).

Jätkuvalt on oluline õpitulemuste kvantitatiivne väljendamine.

Hindamine on õppeprotsessist lahutatud.

HINDAMINE KUI UURIMINE

Hindamisel lähtutakse “kaasaegsetest” teadmise olemuse ja õppimise käsitlustel.

Õpetaja valib ja kasutab õpilase õppimise jälgimisel ja tulemuste hindamisel erinevaid hindamismeetodeid.

Hindamine on kui uurimisprotsess, kus hindamise käigus saadud tulemusi kasutatakse nii õpetaja, õpilase kui vanematega tulemuste analüüsimiseks.

Hindamist nähakse siin kui kontekstipõhist, sotsiaalset ja tõlgendamiseks vajalikku tegevust.

Hindamist nähakse ühe osana õppeprotsessis ja õppimine ei katke kui tegeletakse hindamisega.

Kuidas hinnata?

ÕPPIMINE KUI...

Hindamismeetodid	taas- esitamine	tähenduse otsimine
1. Valikvastustega test		
2. Avatud küsimustega kontrolltöö või eksamitöö		
3. Avatud materjalidega eksamitöö		
4. Suuline eksam		
5. Essee		
6. Esitlus, ettekanne		
7. Praktika töökeskkonnas		
8. Probleemi, juhtumi lahendamine		

Hinnatava ülesande püstitamine

- Hindamismeetodist olulisem on hindamisülesande (*assessment task*) püstitamine, sõnastamine.
- Millised on hindamisülesande kognitiivsed nõudmised (*cognitive demand or depth of knowledge*)?
- Näiteks võib kasutada:

Bloomi kognitiivne taksonoomia (teadmine, mõistmine, rakendamine, analüüs, süntees, hindamine),

Norman Webb's Depth of Knowledge Levels
(meenutamine, elementaarne rakendamine, strateegiline mõtlemine, laiendatud mõtlemine)

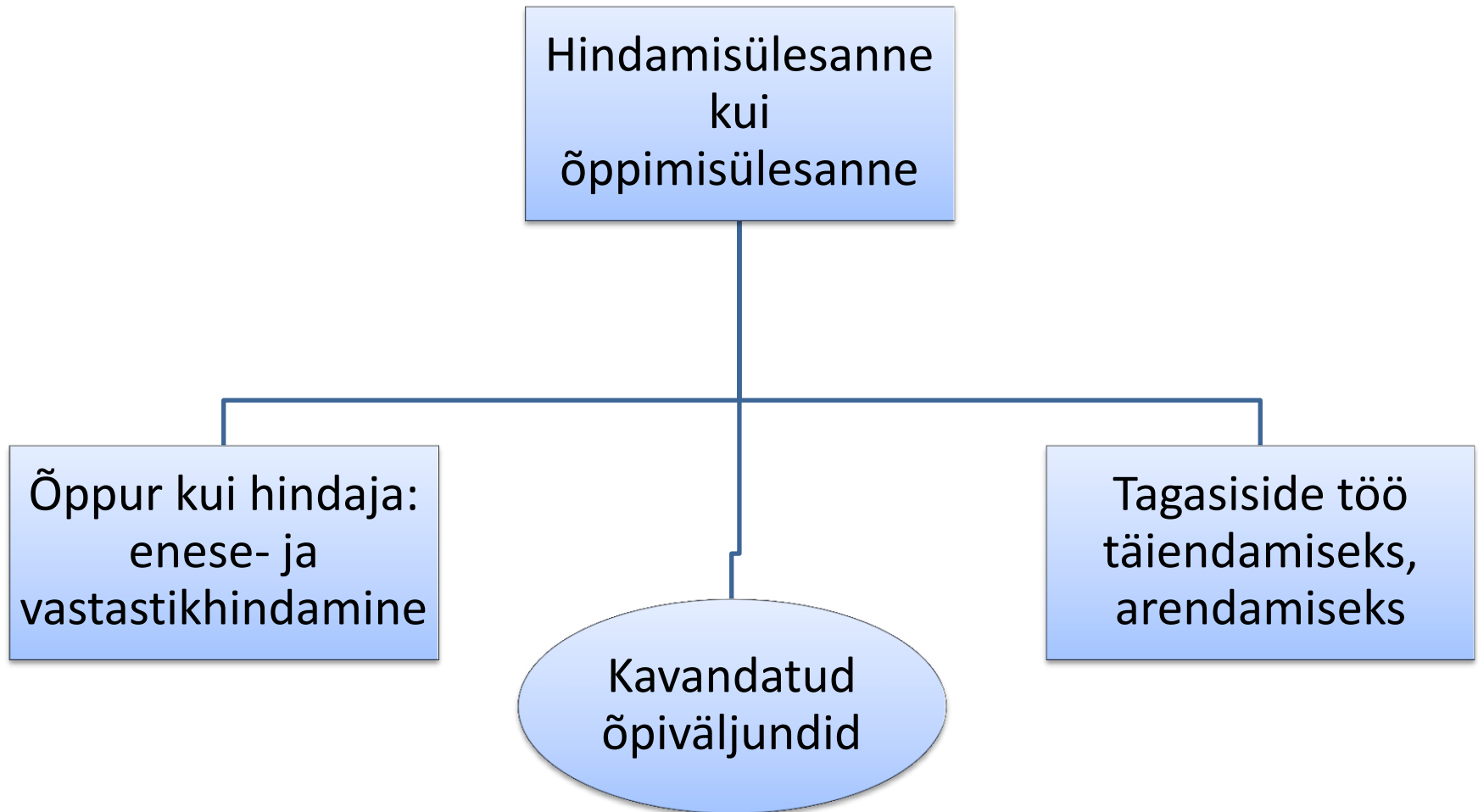
Simpsoni kirjeldatud psühhomotoorset taksonoomiat (oskuste kirjeldamiseks: *taju...algatamine*).

Näiteid hindamisülesannetest

1. **Iseeseisev kirjalik töö (nt referaat, essee vms)**
 - a. Võrdle Bloomi ja SOLO taksonoomia erinevusi ja sarnasusi.
 - b. Kirjelda Bloomi kognitiivset taksonoomiat.
 - c. Sõnasta bakalaureusetöö hindamiskriteeriumid lähtuvalt SOLO taksonoomiast.
 - d. Koosta näidend, kus Bloom ja Biggs vaidlevad kumma taksonoomia on parem. ‘
 - e. Õpetaja/õppejõu roll hindamisel.

Õppimist suunav hindamine

(Carless, Joughin, Liu 2006)

TÄNAN!